

Miljö- och energidepartementet

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Yttrande över Energimarknadsinspektionens rapport Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020-2023 (Ei R2017:07)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen föreslås ändringar i ellagen (1997:857) och förordning (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag. Sammanfattningsvis framgår av remissen att förslagen går ut på att ändra reglerna om författningsreglerad avkastning, differentierade avskrivningstider (inklusive relaterade förändringar), hur avbrott från och med 12 timmar ska inkluderas och olika förslag kopplade till fastställande av intäktsram.

Det föreslås i remissen att avkastningen för elnätsföretagen även fortsättningsvis ska bestämmas med Weighted Average Cost of Capital (WACC-metoden). Istället för att bestämma avkastningen med prognoser, föreslås nu att flera av de ingående parametrarna stäms av med det verkliga utfallet efter tillsynsperioden. Dessa parametrar är riskfri ränta, skuldandel, kreditriskpremie, tillgångsbeta, inflation och skattesats. Denna metodik innebär att riskerna för över- eller underavkastning minskar för elnätsföretagen. Det presenteras också förslag på differentierade avskrivningstider för elnätsföretagens anläggningar. Detta innebär fler kategorier av anläggningar och att avskrivningstiderna bättre överensstämmer med anläggningarnas verkliga ekonomiska livslängd. Vidare presenteras ett författningsförslag som leder till bättre incitament i kvalitetsregleringen samt att elnätsföretag som inte i tid rapporterar in uppgifter som ska ligga till grund för fastställande av intäktsram föreslås få en förseningsavgift i stället för att föreläggas med vite.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att sedan år 2012 fastställs elnätsföretagens intäktsramar i förhand för en period om fyra år. Energimarknadsinspektionen (Ei) konstaterar, efter att ha fastställt intäktsramar för två tillsynsperioder, att majoriteten av Ei:s beslut överklagas till förvaltningsdomstol. Dessa processer anges för båda perioderna ha varit omfattande, framförallt avseende hur en rimlig avkastning ska fastställas. Utfallet av processerna har varit svårtolkat och någon egentlig praxis har inte utvecklats enligt förslagsställaren. I remissen anges att regeringen har gett Ei i uppdrag att föreslå en författningsreglering avseende en rimlig avkastning vid fastställandet av intäktsramar för elnätsföretag samt att se över bestämmelserna om elnätsföretagens intäkter från nätverksamheten. Slutligen framgår även att Ei ska ta fram och redovisa elnätsföretagens investeringar i elnäten och vilka drivkrafter som

finns för investeringarna. I remissen anges att samtliga förslag bör kunna införas så att de kan tillämpas från nästa tillsynsperiod 2020–2023.

Vidare anges i remissen att ändringarna syftar till att skapa en tydligare, enklare och mer effektiv lagstiftning som ger mer samhällsekonomisk nytta till alla aktörer, inklusive kunderna. Exempelvis framgår att förslaget om korrekta avskrivningstider syftar till att påverka drivkrafterna för kvalitet och underhåll av anläggningarna samt gynnar användning av ny teknik.

Regelrådet finner förslagsställarens redovisning av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I remissen anges att det i uppdragsbeskrivningen framgår avgränsningar som Ei ska utgå från och deluppdraget om nätföretagens investeringar anges helt utgå från regeringens beskrivning. Det anges även att olika allmänt vedertagna ekonomiska metoder ska tillämpas och jämföras för att beräkna en rimlig avkastning och det ska beskrivas för- och nackdelarna med dessa. Det anges därutöver vara av vikt att avkastningen bestäms med transparenta metoder och tar nödvändig hänsyn till förhållandena på kapitalmarknaderna. Utöver detta anges att Ei har bedömt att det inom ramen för uppdraget inte varit möjligt att utreda något alternativ till schablonskattesats för den valda metoden samt att projektgruppen har valt att analysera de metoder som tillämpas av andra västeuropeiska reglermyndigheter. Vidare anges förslagsställaren ha gjort en bedömning av vad som har varit rimligt att utreda och föreslå inför nästkommande tillsynsperiod 2020–2023. I konsekvensutredningen redovisar förslagsställaren även kontinuerligt en jämförelse mellan förslagets möjliga konsekvenser och de konsekvenser som skulle uppstå i relation till de fyra delförslagen om ingen reglering skulle komma till stånd.

Det anges vidare i remissen inte vara möjligt att reglera själva nivån på avkastningen i förordning, enligt gällande EU-direktiv, något som inte heller anges vara lämpligt på grund av att förhållanden på kapitalmarknaden kan förändras snabbt. I stället föreslår förslagsställaren att den så kallade WACC-metoden blir författningsreglerad, däri används CAPM-modellen (Capital Asset Pricing Model) för att estimerar kapitalkostnaderna för ägarfinansierat kapital. Dessa metoder anges vara vedertagna och används i ett flertal europeiska elnätsregleringar, andra regleringar och andra branscher. WACC anges bland annat vara den dominerande metoden för att reglera en rimlig avkastning i elnätsreglering inom Europa (Council of European Regulators (CEER), 2017).

I remissen uppges att Sverige hittills har valt att ha en gemensam kalkylränta för alla elnätsföretag då elnätsverksamhet är likartad mellan olika företag och skillnader såsom geografi och storlek inte anges motivera att företagen behandlas olika och att företagen får olika avkastning på kapitalbasen. Alternativ till WACC-metoden, enligt förslagsställaren, skulle kunna vara att ange den regulatoriska kalkylräntan separat för eget respektive lånat kapital, eller att bestämma kalkylräntan genom att utgå från en bedömd riskpremie ovanpå en referensränta. Förslagsställaren redovisar detaljerat de olika alternativen och konstaterar att WACC-metoden är vanligast, då den kan ge bättre incitament till kostnadseffektivitet och investeringar. Ett specifikt problem som anges ha uppkommit när kalkylräntan ska bestämmas i förväg för respektive tillsynsperiod har varit tillförlitligheten i tillgängliga prognoser av exempelvis ränta, inflation och marknadsavkastning. Det anges historiskt ha varit en stor skillnad mellan prognostiserade värden och verkligt utfall. För att komma tillrätta med osäkerheten i de prognoser som används när kalkylräntan fastställs på förhand och för att säkerställa att kalkylräntan varken över- eller underskattas föreslår Ei att fyra centrala parametrar (riskfri ränta, skuldandel, kreditriskpremie och tillgångsbeta) först fastställs med prognoser och sedan ersätts med verkligt utfall vid tillsynsperiodens slut. På så vis säkerställs att avkastningen baseras på verkliga förhållanden på kapitalmarknaderna. Genom att hela metoden framgår av författning anser Ei också att det inte finns något som motiverar en särskild riskpremie för svenska elnätsföretag.

I remissen anges att Ei även föreslår ändringar som ska stärka förhandsregleringen, vilket innebär att elnätsföretagen kommer vara tvungna att överklaga Ei:s beslut för att kunna ändra en intäktsram. Den nuvarande ordningen avseende omprövning anges vara otydlig och ger elnätsföretagen möjlighet att tillämpa andra villkor för intäktsramen långt senare. Det framgår vidare att avseende förslaget om avskrivningstiderna, bryts styr- och kontrollutrustning ut till en separat kategori, vilket möjliggör att regulatorisk avskrivningstid bättre matchar den verkliga ekonomiska livslängden för olika delkomponenter i elnätsanläggningar. Förslaget innebär att mer traditionella elnätsanläggningar får en längre avskrivningstid än de 40 år som tillämpas i dag.

Ei anges därutöver ha identifierat att för vissa kundkategorier och avbrottslängder kan långa avbrott innebära lägre kostnader för elnätsföretagen än kortare avbrott. Detta anges kunna riskera att påtagligt skada förtroendet för elmarknaden, därför föreslår Ei en ändring i ellagen. Den föreslagna förändringen innebär att avbrott från och med 12 timmar ska ingå som ett underlag för incitament om god leveranskvalitet i intäktsramsregleringen. För enskilda elnätsföretag innebär förändringen ett förstärkt incitament att minska risken för riktigt långa avbrott.

Det anges sammanfattningsvis vara centralt att den reglerade avkastningsnivån för elnätsföretagens verksamhet är rimlig, då det i dag inte finns några närmare regler eller förarbetsuttalanden om vad som avses med en rimlig avkastning, vilket har lett till omfattande domstolsprocesser. Processerna har, förutom att vara komplexa och tidskrävande för aktörer, också skapat en osäkerhet för elnätsföretagen om vilken avkastningsnivå som är rimlig, samt för kunderna om hur nättarifferna kommer att utvecklas. Dessutom har avgörandena inneburit en systematisk överskattning av elnätsföretagens avkastning i förhållande till risknivån i verksamheten. Dessa förhållanden anges med stor sannolikhet att bestå om det inte görs en närmare reglering av vad som avses med rimlig avkastning i elnätsverksamhet.

Regelrådet kan konstatera att det genomgående framgår av remissen vilka alternativa lösningar som har övervägts samt vad som skulle ske på marknaden om ingen reglering kom till stånd.

Regelrådet finner därför förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I remissen anges att den föreslagna regleringen överensstämmer med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG (elmarknadsdirektivet). Av denna anges framgå att medlemsstaterna ska garantera tillsynsmyndigheternas oberoende och säkerställa att den utövar sina befogenheter på ett opartiskt och transparent sätt. Enligt förslagsställaren framgår det utifrån elmarknadsdirektivet och EU-kommissionens tolkningsnot att ett parlament eller regering inte kan besluta om själva nivån på avkastningen för företag som omfattas av direktivet. Däremot anges att dessa institutioner kan besluta om närmare regler om vilka utgångspunkter nätmyndigheten ska ha då nivån på avkastningen bestäms. Detta innebär att det inte finns något EU-rättsligt hinder för att författningsreglera hur kalkylräntan ska fastställas.

Enligt Regelrådets bedömning har förslagsställaren på ett tillfredsställande sätt redovisat hur förslaget överensstämmer med EU-rätten.

Regelrådet finner förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissen anges att samtliga förslag bör införas så att de kan tillämpas från nästa tillsynsperiod 2020–2023. Vidare anges att förslagsställaren i juni 2017 anordnade ett seminarium för 100 deltagare där de preliminära förslagen i utredningen presenterades. Elmarknadens aktörer anges då ha fått möjlighet att lämna synpunkter på förslagen. Aktörerna har också haft möjlighet att lämna skriftliga synpunkter till förslagsställaren. Därutöver anges att enskilda möten har genomförts med branschorganisationer, Post- och telestyrelsen, elnätsföretag, producenter och kundorganisationer.

Såvitt Regelrådet kan bedöma saknas det ett förslag till specifikt datum för ikraftträdande av förslaget i remissen även om det framgår att det torde ske innan nästa tillsynsperiod börjar år 2020. Det saknas även ett resonemang om ett möjligt behov av speciella informationsinsatser till de berörda företagen, trots att det framgår att delar av branschen har varit inblandade i samråd under framtagandet av förslaget.

Regelrådet finner därför förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I remissen anges att det idag finns 170 elnätsföretag, varav 129 är kommunägda, på den svenska elnätsmarknaden. Av dessa bedriver cirka 150 lokalnätsverksamhet, cirka 15 regionnätsverksamhet och två stycken driver stamnätsverksamhet eller enbart utlandsförbindelse. Fem företag har både lokalnät och regionnät. I konsekvensutredningen konstateras att elnätet delas in i tre nivåer: stamnät, regionnät och lokalnät. Stamnätet transporterar el långa sträckor med höga spänningsnivåer, medan regionnäten transporterar el från stamnätet till lokalnäten och i vissa fall direkt till större elanvändare. Lokalnäten ansluter till regionnäten och transporterar el till hushåll och andra slutkunder. Lokal- och regionnätsföretagen anges ansvara för att nivån på underhållet av det egna nätet är tillräcklig för att garantera att leveranssäkerheten upprätthålls. Enligt förslagsställaren förvaltas stamnätet i Sverige av Affärsverket svenska kraftnät och regionnäten ägs i huvudsak av Ellevio AB, E.ON Energidistribution AB (och E.ON Elnät Stockholm AB) samt Vattenfall Eldistribution AB. Lokalnäten ägs till cirka 60 procent av Ellevio AB, E.ON Energidistribution AB och Vattenfall Eldistribution AB och resterande del av olika privata och kommunala aktörer.

Enligt Regelrådets bedömning framgår antalet berörda elnätsföretag. Det finns också en viss beskrivning av hur storleksfördelningen ser ut mellan de företag som är aktiva på marknaden för elnätsföretag.

Regelrådet finner därför förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges att inför nuvarande reglerperiod 2016–2019 behövde elnätsföretagen göra en engångsinsats när det gäller att ta reda på anläggningars åldrar och i samband med detta uppdatera IT-system. Det anges att i konsekvensanalysen som då gjordes, uppskattade Ei att den administrativa kostnaden för åldersbedömningen skulle uppgå till 15,5 miljoner kronor, exklusive kostnaden för uppdatering av IT-system. Justerat för dagens lönenivåer blir denna kostnad ca 17,3 miljoner kronor enligt förslagsställaren. Om 38-årsregeln avseende avskrivningstider tas bort, kan en ny administrativ engångskostnad tillkomma för vissa nätföretag beroende på om de fortfarande har anläggningar som inte är åldersbestämda och införda i IT-systemen samt beroende på hur

väldokumenterade dessa återstående anläggningar är. Maximalt 29 procent av anläggningarna har idag en okänd ålder, vilket bygger på den andel som åldersbestäms enligt 38-årsregeln. Detta antagande anges ge en administrativ engångskostnad på ca 7,1 miljoner kronor.

Enligt Regelrådets bedömning hade det varit önskvärt med en tydligare redovisning i ett eget stycke av vilka administrativa kostnader som förslaget bedöms kunna medföra för de berörda företagen även om det framgår av konsekvensutredningen sammantaget.

Regelrådet finner förslagsställarens redovisning av administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att Svenska kraftnät i princip kommer att få samma konsekvenser som lokal- och regionnätföretagen. Kortsiktigt anges det främst vara delförslaget om författningsreglerad avkastning och delförslaget avseende avskrivningstiderna, som ger direkta effekter avseende utfallet på nätföretagens totala intäktsramar. En annan omedelbar effekt av förslaget anges vara att flera regelverk blir tydligare och enklare för elnät-företag, kunder och domstolar. Övriga förändringar anges kunna ge ekonomisk påverkan för enskilda elnät-företag med tillhörande kunder, men de torde varken ge signifikant höjda eller sänkta intäktsramar på kort sikt enligt förslagsställaren. Däremot kommer många av de övriga förslagen, speciellt förslagen relaterade till avskrivningstider, långsiktigt påverka elnät-verksamheten på ett positivt sätt. Enligt Ei:s beräkningar beräknas kostnaden för elnät-verksamheten långsiktigt sjunka bland annat som en följd av mer korrekta avskrivningstider, samtidigt som incitamenten för kvalitet och smarta elnät stärks, vilket anges långsiktigt bidra till lägre nättariffer för kunderna.

I konsekvensutredningen anges att sammantaget skulle förslaget till författningsreglerad avkastning kunna ge totalt 120,2 miljarder kronor lägre intäktsramar för de kommande sju tillsynsperioderna, jämfört med det alternativ som baseras på förvaltningsrättens dom. Detta motsvarar i genomsnitt 17,2 miljarder kronor lägre intäktsramar för varje fyraårig tillsynsperiod på 2014 års prisnivå. Omprövningsreglerna för intäktsramarna anges bli tydligare för nätföretagen med förslaget, vilket anges medföra att processen kring fastställande, överklagande och omprövning av intäktsram blir enklare för nätföretagen. Detta anges dock innebära att de inte har samma möjligheter att få intäktsramen ändrad om de inte själva överklagar ett beslut, vilket med all sannolikhet kommer att innebära att fler företag överklagar Ei:s beslut om intäktsram. De flesta nätföretagen använder dock redan samma ombud i överklagandeprocessen vilket torde leda till att nätföretagen inte behöver ta samma kostnad som om varje företag använder ett eget ombud för sin process. Vidare konstateras i konsekvensutredningen att eventuella långsiktiga sänkningar av intäktsramarna inte är på bekostnad av nätföretagens vinst, utan snarare beror på en ökad effektivitet i investeringsbesluten. Detta leder till lägre kostnader vilket även kan komma kunderna till del. Därutöver anges att konsekvensen av mer differentierade avskrivningstider förväntas, enligt förslagsställaren, kortsiktigt inte ge varken signifikant ökade eller minskade intäktsramar i genomsnitt. Investeringsincitamenten för nätföretagen förväntas dock bli samhällsekonomiskt mer korrekta med ökad chans för innovativa lösningar med mer differentierade avskrivningstider och genom att 38-årsregeln avskaffas.

I remissen anges därutöver att de olika ägarstrukturerna gör att elnät-företagen har olika källor till sin finansiering och kostnader för kapital, både eget och lånat. Exempelvis anges kommunägda företag vanligen låna pengar till en lägre kostnad än privata företag. Det beror på att upplåningen ofta sker genom kommunkoncernen och därmed erbjuder långivaren en mycket låg risk, dessutom har kommunen skatteintäkter som säkerhet.

I konsekvensutredningen anges att avseende delförslaget om att avbrott från och med 12 timmar ska räknas med i kvalitetsregleringen kommer både normnivåer och leverenssäkerhetsindikatorer att öka. Förändringen anges varken leda till högre eller lägre intäktsramar i genomsnitt, utan konsekvensen

skulle vara att nätföretag som lyckats bättre med att reducera dessa avbrott än genomsnittet får en liten extra bonus för det, medan nätföretag som är sämre än genomsnittet får ett något sämre utfall. En annan konsekvens skulle bli att incitamentsfunktionen blir cirka 13 procent starkare, vilket totalt anges handla om en liten del av intäktsramen. Om elnätsföretaget till exempel får en kvalitetsbonus på 2 procent av intäktsramen, innebär en 13 procent starkare funktion att bonusen istället blir 2,26 procent av intäktsramen, det vill säga en skillnad med 0,26 procent av det aktuella nätföretagets intäktsram. I de fall nätföretag får ett maximalt avdrag eller en maximal bonus på fem procent av intäktsramen, kommer denna effekt inte ha någon påverkan alls. Det anges vidare i konsekvensutredningen att drygt hälften av alla redovisningsenheter hade ett eller flera avbrott på minst 12 timmar under 2015, vilket leder till att med den föreslagna förändringen kommer både normnivåer och leverenssäkerhetsindikatorer att öka när avbrott från och med 12 timmar räknas med i kvalitetsregleringen.

Vidare anges i konsekvensutredningen att delförslaget om författningsreglerad avkastning antas leda till färre och mindre omfattande domstolsprocesser, vilket i sin tur leder till minskade processkostnader i form av tidsåtgång och konsultarvode för elnätsföretagen. Förslagsställaren anger att en försiktig uppskattning är att förslaget skulle medföra 25 procent lägre kostnader för domstolsprocesser rörande kalkylräntan för företagen. Det anges motsvara totalt 525 000 kronor per år ($3 \text{ miljoner kronor} \cdot 70 \% \cdot 25 \%$) för de företag som är med och delar på kostnaderna för processerna. Förslagsställaren utgår vidare från att företagens insatser speglar dess marknadsandelar, där de tre största företagen utgör cirka 60 procent av marknaden, vilket innebär det att de tre företagen tillsammans sparar 315 000 kronor per år. Resterande elnätsföretag sparar därmed totalt 210 000 kronor per år.

Enligt Regelrådets bedömning framgår det av konsekvensutredningen att förslaget främst torde innebära en positiv verksamhetspåverkan på företagen snarare än medföra ytterligare kostnader för dessa, så länge de genomför återinvesteringar för att förbättra kvaliteten i sina nät.

Regelrådet finner förslagsställarens redovisning av andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I remissen anges att elnätsverksamhet är en monopolmarknad som regleras av lagstiftning, vilket innebär att elnätsföretagen har ensamrätt att erbjuda elnätsanslutning på sin lokala marknad och att de har en skyldighet att se till att alla i området kan få elnätsanslutning till ett skäligt pris. Elnätsverksamhet får bara bedrivas av den som fått tillstånd (koncession) av Ei. Detta anges krävas för att få bygga och använda elektriska starkströmsledningar (kraftledningar), förutsättningarna för att meddela tillstånd framgår av ellagen (1997:857) och elförordningen (2013:208) samt miljöbalken. Det anges finnas två typer av nätkoncession; nätkoncession för linje avser en kraftledning med en i huvudsak bestämd sträckning, samt nätkoncession för område. Denna anges innebära ett tillstånd att inom ett visst geografiskt område bygga och använda kraftledningar upp till en viss bestämd spänning. Den som har nätkoncession för område har i princip ensamrätt att inom det området bygga och använda kraftledningar upp till och med den högsta tillåtna spänningen för området. För kraftledningar över den högsta tillåtna spänningsnivån krävs nätkoncession för linje. En nätkoncession för ett område får inte överlappa med en nätkoncession för ett annat område. Det krävs också särskilda skäl för att någon annan ska få nätkoncession för linje för en kraftledning med en spänning som understiger den för området högsta tillåtna.

Det anges vidare i konsekvensutredningen att eftersom elnätsverksamhet inte är konkurrensutsatt är det Ei som fastställer den högsta tillåtna intäktsnivån för företagen. Denna reglering anges bland annat vara till för att förhindra att övervinster tas ut och att kunderna får stå för den kostnaden. Samtidigt som regleringen av elnätsverksamheten ska skydda kunderna från för höga priser ska regleringen också ge rätt incitament till elnätsföretagen, enligt förslagsställaren. Detta anges bland annat innebära att regleringen ska styra mot att rätt investeringar genomförs i rätt tid och att företagen effektiviserar sin

verksamhet. Det anges att incitamentsfunktionen ska ta hänsyn till kundtätthet och därigenom beaktar att glesbygdsnät inte har samma förutsättningar som tätortsnät, vilket bidrar till att förslaget tar hänsyn till nätens olika förutsättningar, nätföretagen anses därför få mer korrekta och logiska incitament, enligt förslagsställaren. Vidare anges att incitamentsfunktionen i intäktsramsregleringen, kallad kvalitetsregleringen, kan jämföras med att simulera en konkurrensutsatt marknad, det vill säga att den ska kompensera för de marknadsmisslyckanden monopolsituationen ger upphov till. Ett elnätsföretag med högre kvalitet i förhållande till sina omkostnader får en högre vinst jämfört med ett elnätsföretag som presterar sämre. Att inkludera avbrott över 12 timmar i bedömningen av kvaliteten i nätföretagets sätt att bedriva verksamheten är således inte ett straff eller en form av sanktion för nätföretaget. Istället anges kvalitetsjusteringen utgöra ett rimligt incitament för nätföretagen att prestera bättre och justeringen ingår endast som en del i beräkningen av intäktsramen. Vidare uppges att när det gäller skadestånd eller sanktionsavgifter har företag på en konkurrensutsatt marknad inte utrymme att höja priserna till slutkund för att kompensera för sådana extrakostnader (vilket motsvaras i elnätsregleringen av att höja intäktsramen). Att ett konkurrensutsatt företag får lägre eller högre intäkter på grund av den generella kvalitetsnivån och att de samtidigt kan få betala individuella ersättningar på grund av lagstadgade sanktionsregler för väldigt stora enskilda kvalitetsbrister är inget konstigt, enligt förslagsställaren.

Såvitt Regelrådet kan bedöma har förslagsställaren fört ett resonemang om hur konkurrenssituationen på denna monopolmarknad kan påverkas av förslaget och att förslaget även syftar till att införa mekanismer som gör monopolmarknaden mer lik en marknad med konkurrens, där företag som håller en högre kvalitet premieras, vilket kan anses gynna konkurrenskraften för de berörda företagen.

Regelrådet finner förslagsställarens redovisning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har i sin granskning inte funnit någon annan påverkan på företagen av förslaget än den som redan har redovisats i andra platser i detta yttrande.

Regelrådet har inte noterat någon ytterligare påverkan utöver de som redovisats under andra punkter och finner därför att en utebliven redovisning i detta ärende av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbart.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I remissen anges att Ei gav konsultföretaget Sweco i uppdrag att ta fram information om region och lokalnätsföretagens drivkrafter för planerade investeringar för perioden 2016– 2019 samt uppgifter om nätföretagens faktiska investeringar under 2016, inklusive uppgifter om anskaffningsvärden.

Enkätundersökningen anges ha visat att el- och leveranssäkerhet bedöms vara viktiga faktorer vid val av teknik eller tekniska lösningar vid investeringar. Det anges även finnas skillnader i hur små och stora elnätsföretag rangordnar olika drivkrafter. Vid teknikvalet är lång livslängd generellt sett inte lika viktig för stora nätföretag jämfört med små nätföretag, detta avspeglas även i att stora nätföretag i större utsträckning prioriterar ett lågt anskaffningspris i förhållande till normvärde jämfört med små nätföretag. Swecos slutsats anges i remissen vara att små och stora nätföretag reagerar olika på styrsignaler i reglermodellen.

Regelrådet kan konstatera att det saknas en redovisning av om det hade varit möjligt att visa särskild hänsyn till små företag vid utformningen av reglerna. Detta hade varit särskilt intressant då det framgår av rapporten att företagen reagerar olika på styrsignaler beroende på deras storlek.

Regelrådet finner därför förslagsställarens redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren har grundligt redovisat sitt bakomliggande resonemang på i princip alla punkter. Det hade emellertid varit önskvärt med ytterligare redovisning avseende hur små företag kan påverkas av förslaget och om hänsyn har tagits till dessa i utformandet av förslaget. Denna brist är emellertid inte av tillräcklig betydelse för att bli avgörande för den sammantagna bedömningen av konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 20 december 2017.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist ordförande, Samuel Engblom, Yvonne von Friedrichs och Claes Norberg.

Ärendet föredrogs av Elina Uebel.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Elina Uebel
Föredragande